

Datum
2019-12-10

Diarienummer
FSN-2019/166.313

Handläggare
Linda Gebauer
Linda.Gebauer@huddinge.se

Förskolenämnden

Remiss - Planprogram för Bostäder i Kungens Kurva, (Diametern 2)

Förslag till beslut

Nämnden godkänner förvaltningens synpunkter och överlämnar tjänsteutlåtandet som nämndens yttrande till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Ett planprogram ger möjligheten till en tidig dialog kring planerna på att förtäta Kungens kurva, Diametern 2. Planprogrammet följs sedan upp av en eller flera detaljplaner. Förslaget bygger på övergripande idéer om Kungens kurvas framtida utveckling. Syftet med samrådet är att förbättra beslutsunderlaget genom att samla in den kunskap och de synpunkter som finns.

En ny stadsdel planeras i södra delen av Kungens kurva. KF Fastigheter AB äger ett större område som de önskar omvandla till en ny stadsdel. Läget invid den planerade Spårväg syd är gynnsamt i och med att Huddinge kommun förbundit sig att tillskapa 6 000 bostäder i området kring Kungens kurva. Nu aktuella område beräknas tillföra ca 3 600 bostäder i området. Den övergripande visionen sammanfattas till: Den täta stadsdelen, Stadsdelen med livet i centrum, Stadsdelen med det gröna i centrum och den nära stadsdelen. Här ska finnas plats för boende, arbete och kommunal service mm.

Förskolenämnden har ett antal punkter i programmet som bör beaktas. Att all planering av förskola ska utgå från de politiskt framtagna och beslutade tematiska strategierna samt att de i all mening ska vara i enlighet med barnkonventionen som är lag sedan 1 januari 2020. Förvaltningen förordar inte förskolor i flerbostadshus vid nyprojektering, förskolor med innergårdar och/eller gårdar som delas med boende.

Beskrivning av ärendet

En ny stadsdel planeras i södra delen av Kungens kurva. KF Fastigheter AB äger ett större område som de önskar omvandla till en ny stadsdel. Läget invid den planerade Spårväg syd är gynnsamt i och med att Huddinge kommun förbundit sig att tillskapa 6 000 bostäder i området kring Kungens kurva. Nu aktuella område beräknas tillföra ca 3 600 bostäder i området. Den övergripande visionen

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Barn- och utbildningsförvaltningen
141 85 Huddinge

Besök
Gymnasietorget 1

Tfn vxl 08-535 300 00

www.huddinge.se

sammanfattas till: Den täta stadsdelen, Stadsdelen med livet i centrum, Stadsdelen med det gröna i centrum och den nära stadsdelen. Här ska finnas plats för boende, arbete och kommunal service mm.

Hela projektet beräknas vara färdigt år 2040.

Området är beläget mellan Gömmarens naturreservat och ett av norra Europas största handelsområden. Tanken är att bygga tätt där kvarteren riktar sig mot områdets mitt där en stadsdelspark och mötesplats planeras.

Området ligger nära E4/E20 vilket ger upphov till störningar som trafik, buller och luftföroreningar.

Nedan visas två illustrationsplan framtagen av ÅWL Arkitekter.

Planprogram är det första steget i en detaljplaneprocess enligt plan- och bygglagen (PBL). I planprogrammet anger kommunen utgångspunkter och riktlinjer som är vägledande för den fortsatta planeringen. När kommunen väljer att göra ett program gäller samma regler för samråd som när ett planförslag tas fram.

Kungens kurva, diametern 2, ska vara en stadsdel som lever större delen av dygnet och som erbjuder närhet till det människor behöver i sin vardag. Stadsdelen är tät och erbjuder urbana kvalitéer med korta avstånd mellan arbetsplatser, bostäder, kollektivtrafik, handel, service, upplevelser, park och natur. Ett nytt samlande stadscentrum med den högsta koncentrationen av arbetsplatser skapas. Inom programområdet planeras för cirka 3 600 bostäder.

Det ska vara lätt att leva utan bil i denna stadsdel. De allra flesta resorna sker med gång, cykel eller kollektivtrafik. Gatunätet är finmaskigt med god orienterbarhet och gaturummen är utformade med fokus på människan, gående och cykel prioriteras. Ett nytt resecentrum möjliggör för effektivare och attraktivare kollektivt resande.

Ambitionen är att det ska vara en grönskande stadsdel. En stadsdelspark och två så mindre så kallade fickparker skapas samt gröna gatumiljöer och platser bidrar till en attraktiv och rekreativ stad.

Förvaltningens synpunkter

Ett planprogram är av naturliga skäl allmänt hållet och inger en riktning för kommande detaljplanearbete varför förskolenämndens svar också blir generellt. Förvaltningen har ett antal punkter i programmet som bör beaktas. Att all

planering av förskola ska utgå från förskolenämndens beslutade tematiska strategier samt att de i all mening ska vara i enlighet med barnkonventionen som är lag 2020. Barnkonventionens huvudprincip är att barnets bästa ska alltid komma i första rummet.

Förvaltningen vill betona att det uppskattade behovet av platser kan komma att förändras och behöver kontinuerligt stämmas av med uppdaterade prognoser eller liknande underlag. När ett nytt område utformas är det viktigt att ta höjd för barnens behov och utgå ifrån barnets bästa i form av tillräckligt stora, högkvalitativa och säkra ytor för den pedagogiska verksamheten. Mångfunktionalitet har blivit något som blivit viktigt inom den kommunala stadsplaneringen. En risk är dock att funktioner och aktiviteter som ska samverka på samma yta kan komma i konflikt med varandra. Frågan i arbetet med en ny stadsdel blir därför; vilka ska samsas om olika utrymmen och hur påverkar de olika aktiviteterna varandra? Förvaltningen tror att det först därefter kan prioriteras och avvägningar göras.

Förvaltningen stödjer analysen av byggskedet där byggandet av flera förskolor sker i första etappen. Det är viktigt att barnen under tiden byggnationen i området sker kan röra sig i en säker miljö där avgränsningar är genomtänkta och att de fyra förskolor som planeras i etapp ett kommer i ett så tidigt skede som möjligt för att kunna säkerställa förskoleplatser i området. Att parken tillkommer i första etappen är också en viktig förutsättning för en stadsdel där barn har utrymmen för lek och rekreation vilket är viktigt för barns utveckling.

Förvaltningen förordar alltid friliggande lokaler med hänsyn till barnets bästa och anser att förskolor endast i undantagsfall bör placeras i flerbostadshus. Den inställningen ser förvaltningen som gångbar även vid nyprojektering av bostadsområden. Förvaltningen ställer sig positiv till att man undersöker möjligheten att flytta på naturreservsgränsen för att hitta ytor för friliggande förskolor för att möta upp en del av behovet. Förvaltningen hänvisar till det utvecklingsåtagande som klimat- och stadsmiljönämnden antagit i sin verksamhetsplan för 2020; ”översyn av föreskrifter, skötselplaner och gränser för kommunala naturreservat”.

I planprogrammet föreslås 5 förskolor i bostadshus och en förskola bottenplanet av ett vårdboende. Förvaltningen ställer sig positiv till att ha förskola tillsammans med vårdboende och ser att det kan ge positiva effekter både för barnen och för de boende på vårdboendet. Att ha förskolor i flerbostadshus innebär däremot många negativa aspekter vilket beskrivs nedan.

Det nationella målet för folkhälsan är ”att skapa samhälleliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen”. Här är barns och ungas uppväxtvillkor ett särskilt utpekat målområde. Samhällsplaneringen måste bidra till att skapa utrymme för socialt samspel, fysisk aktivitet och såväl fysisk som mental återhämtning.

Förskolor i flerbostadshus

Förvaltningen förordar inte förskolor i flerbostadshus vid nyprojektering, förskolor med innergårdar och/eller gårdar som delas med boende. Dels kan samnyttjande av bostäder och förskola i samma hus leda till irritation för de boende då förskolebarn kan upplevas störande. Det kan även vara mycket svårt att få till tillfredsställande ljusinsläpp på lekgårdarna då de är omgivna av flera höga hus och skadegörelse av gårdar kan ske.

Förvaltningen vill särskilt framföra att det i dessa nya områden bör finnas goda förutsättningar att bygga utifrån barnens bästa med stor friyta och friliggande förskolor. Det är i dessa utvecklingsplaner där kommunen kan styra utformningen som man bör ta höjd för kommunens barns behov och utgå ifrån dessa. Barnens behov inte får byggas bort i nya stadsdelar. Leken måste få vara fri och aktiv vilket kräver tillgång till ytor där barn får leka fritt och ostört. Barns självorganiserade lek där de själva sätter reglerna är mer värdefull än de lekar som organiseras av vuxna. För detta krävs småskaliga trygga miljöer med tillgång till naturmaterial där den egna fantasin sätter ramarna för leken och barnen på egen hand, utifrån sin ålder och utveckling kan tillåtas att utforska sin närmiljö. Det är viktigt att bevaka den intressekonflikt som kan uppstå mellan att exploatera och barns behov av utvecklade och goda förskolemiljöer.

Förvaltningen vill särskilt peka på vikten av en god arbetsmiljö för både barn och personal. Förskolegårdar utgör inte allmän plats och öppet vatten eller gång- och cykelvägar får inte förekomma där barn vistas under skoldagen.

Friyta

Friytan ska vara kuperad och varierad med så stor del som möjligt av naturliga miljöer bevarade. Gårdar i form av innergårdar bör inte förekomma. Där ser förvaltningen till exempel risker med hetta under sommartid, hög ljudnivå som ekar på innergårdar, känsla av instängdhet samt bristande möjligheter till varierad och kuperad lärmiljö.

Förskolenämndens tematiska strategier och Boverkets riktlinjer (Gör plats för barn och unga) utgör en viktig grund för samhällsplaneringen när det gäller förskolor och ska därmed beaktas i den fortsatta planeringen. Härvid bör särskilt lyftas fram att den sammanhängande friytan oavsett barnantal helst inte ska understiga 3000 kvm. I planprogrammet står att varje förskolebarn får 20 kvm i friyta samt att förskolorna har en sammanhängande friyta om minst 2000 kvm (som dessutom delas med boende) vilket inte lever upp till boverkets rekommendationer. Friytor och egen gård som inte delas med andra är viktiga parametrar som inte heller bör frångås vid planering av helt nya bostadsområden.

I planprogrammet står *"Varje förskolebarn ska ha tillgång till minst 20 kvadratmeter friyta, men om inte detta kan lösas på förskolegårdarna ska den föreslagna parkleken i stadsdelsparken kompensera med de kvadratmetrar som saknas för förskolegårdarnas yta"*. Förvaltningen menar att parker inte bör kompensera för yta på för små förskolegårdar utan ska ses som ett komplement dit förskolan ibland kan göra utflykter.

Barnkonsekvensanalysen

Den barnkonsekvensanalys som genomförts är ett omfattande dokument men förvaltningen har svårt att se nyttan för förskolenämndens del då det enbart är äldre elever i högstadiet som varit fokusgrupp och intervjuats.

Barnkonsekvensanalysen omfattar endast ett antal elever i år 9 från en närliggande kommun. Detta innebär att åldersgruppen 1-5 år ej omfattas i den analys som genomförts. En barnkonsekvensanalys bör ställa frågor kring vilka som berörs av beslutet och konsekvenserna som måste belysas. Vidare bör problem ha lyfts fram och barnen/ företrädare för barnen bör få komma till tals.

Orsaken till att analysen utformats på detta sätt sägs vara att andra barnkonsekvensanalyser oftast fokuserar på yngre barn. Begreppet barn omfattar dock enligt barnkonventionen personer mellan 0–18 år. Inga yngre barn och/ eller vårdnadshavare har hörts i analysen vilket gör att perspektiven som skulle vara aktuella att ta del av för förvaltningen och förskolenämnden inte finns med. Detta utgör en brist då barnkonsekvensanalyser är en viktig del för förvaltningen för att skriva ett remissvar till ett planprogram.

Ljusinstrålning

Barnkonsekvensanalysen lyfter bland annat fram problematiken med dålig solinstrålning på de bostads- och förskolegårdar som planeras byggas. Parkens solinstrålning har prioriterats vilket är bra men parker ska enbart ses som komplement till förskolan dit man kan göra utflykter. Parkens solinstrålning kan därför inte täcka upp för behovet av en bra solinstrålning på den egna förskolegården där barnen har sin huvudsakliga vistelse.

Dagvattenlösningar

Det är viktigt att de dagvattenslösningar som kommer finnas på förskolegårdar och i förskolans direkta anslutning är utformad på ett sätt som inte utgör en risk för barnens säkerhet.

Buller

I bullerutredningen står att den ekvivalenta ljudnivån inte överskrider 55 decibel på planerade uteytor i anslutning till skolor och förskolor. Dokumentet är dock ottydligt kring vilka ytor som avses; är det förskolegård eller ytor utanför förskolan och dess gård som avses? Förvaltningen vill poängtera att det är viktigt att det vid lek, vila och pedagogisk verksamhet på förskolegården inte överstiger 50 dB i enighet med Naturvårdsverkets rekommendationer. Övriga ytor på förskolegården får inte överstiga 55 dB enligt Naturvårdsverket.

Trafik och godshantering

I planprogrammet och trafikutredningen går att läsa att ambitionen är att i detta område minska bilåkandet. Det är en god ambition som har många positiva effekter såväl för miljön som för folkhälsan. Det måste dock finnas möjligheter att ta sig fram vid tillfällig eller permanent funktionsnedsättning, leveranser mm. Förvaltningen ställer sig positiv till att kollektivtrafiken byggs ut med både antal linjer och turtäthet men menar att detta måste fungera i ett tidigt skede för att

undvika att bilanvändandet fram till dess att kollektivtrafiken fungerar använder bilen mer än de bör i ett område som inte är byggt för denna slags bilanvändande. Förvaltningen menar att detta kan bidra till en osäker miljö för barnen i området vilket måste undvikas.

Garagen i områden bör planeras med en nedfart som planeras på behörigt avstånd från förskolors ingångar för att bibehålla säkerheten. Trafikutredningen menar att busstrafik i detta skede inte kommer vara aktuell genom programområdet. Det är dock viktigt att man i vidare byggnationer i Kungens kurva har ett helhetsperspektiv kring kollektivtrafiken och hur resor kan gå både till och från jobbet, hemmet och barnomsorgen.

Gömmarens naturreservat

Om Gömmarens naturreservat och stadsdelsparken ska vara tillgängliga för barn och unga krävs det trygga gång- och cykelvägar, och det kan också vara intressant att se vidare på hur tillgängligheten till reservatet kan öka. I planprogrammet skrivs om naturpedagogiska inslag i stadsdelen, det är positivt. Utöver parklekar behöver barn och unga också ha ytor för spontanlek och spontanidrott. Nämnden ser att dessa bör finnas tillgängliga över hela stadsdelen för att bli en mer barnvänlig stadsdel. Således kan parken behöva barriärer som både inbjuder till spontanlek och spontanidrott men också avgränsar det för att vara tillgängliga parker för alla.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Går ej att bedöma i detta skede.

Kerstin Andersson
Utbildningsdirektör

Susanne Fritz
Verksamhetschef förskola

Bilagor

- Bilaga 1. Remisshandlingarna
- Bilaga 2. Förskolenämndens tematiska strategier
- Bilaga 3. Boverkets riktlinjer: Gör plats för barn och unga
- Bilaga 4. Barnkonsekvensanalys Kungens kurva, diametern 2

Beslutet delges

Kommunstyrelsen
Akten